

Az előfizetés ára

1883. márczius végeig . . .	3 frt.
„ június „	5 frt.
„ januártól egész évre . . .	8 frt.
„ „ fél évre	4 frt.
„ „ negyed évre	2 frt.

A hirdetések ára:

Négy hasábos petitser	
1-szer	7 kr.
2-szer	6 kr.
3-szor	5 kr.
Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr.	
Nyilttérben egy sor	10 kr.

PÉCS

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelen hetenkint kétszer:
szerdán és szombaton.

Szerkesztés: Mária-utca 1. sz.
Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
Kapható a kiadóhivatalban, Valentin Károly könyvkereskedésében, Traub B. és társánál, Böhm M. könyvkötőnél Király-utca.

Szakértelem a gazdaszat szolgálatában.

Megjön az ős, előkerül a félszerből a rozzant eke, hogy a szokásos ősivetéshez megtegye szolgálatát. Gazda uram is előveszi baltáját, hogy holmi faszeg és ékekel valahogy még fenntartsa szerszámjában a lelket. Végre is nyikorgó, recsegő muzsika mellett huzza azt végig az utczán az a két sovány jószág, mely a luczerna puffadás vagy megzabálás veszedelmében még sohasem volt. S kezdődik a „szántás“-nak csufolt kapargálás, mert bizony alig juthatna értelmes gazdának csak eszébe is, azt a turkálás féle műveletet, valódi értelemben vett szántásnak nevezni.

Másnap aztán kocsiira kerül a borona, fülsébe rakják a maggal tölt zsákok, hogy elvégezzék a vetésnek nevezett fontos munkálatot. Hja, de én jó Istenem! Lehet-e azt a szemetes egyveleg ocsut vetőmagnak nevezni, melyet tán az urasági mezőről oda-vetődött veréb is hetyke fitymálás mellett csiripelve meg szól. Avagy lehet-e egyáltalában reményt és várakozást táplálni oly értelemben, a mint azt az okszerű mezőipar jogosultan megengedné? Hiszen még ha lettek volna is, elmúltak már azon idők, a midőn az ember kedveért csudák történtek.

Bizony az ilyen vetés után az aratás is csak olyan, a gazda meg azon veszi magát észre, hogy a legkedvezőbb időjárás és jó termő év mellett is alig termett édes kevés szemetes gabonája.

De hát miért is történik ez így?!

Azért! mert a hagyományos szokás, nem pedig a józan szakértelem vezeti a munkás kezét.

A gazdálkodás fogalmát mai nap már egészen másként kell értelmezni, mint azt a sokat emlegetett régi jó világban tették. Akkor az öregbérés volt a gazda, s a föld mégis termelt annyit, hogy a birtokos bú nélkül élhetett. A földnek termő ereje biztosított volt az egyszerű igények teljesítésére, a megadóztatás nem volt olyan súlyos, aztán meg szomszédék Zsuzsikájának sem fájt a szive a selyem viganóért, hanem elviselte azt a honi szoknyát akár husvét napján is.

De azóta változtak az idők s a világban nagy lett a haladás. Nálunk az adó, fényűzés és munkátlanság nagyon is előre haladt, míg, az értelem fejlesztése, az okszerű munka és a szorgalom szépepskén hátramaradt.

Ez a három dolog pedig mai napság sem akar igen előre jutni. Lássuk ezuttal az elsőt.

A szakértelem legtöbb ember olybá tartja, mint a mi az emberrel születik. Belátja ugyan, hogy bármely mesterséget is előbb tanulni kell s csak úgy folytathatja azt hasznosan; ámde a gazdaszati ipar mintegy kivételt látszik képezni s erre ráfogják, hogy ezt magától tanulja az ember. Széltében mondogatják, hogy a földműves fia megtanulhatja az apjától, a birtokos fia meg az öreg bérestől. Hanem aztán az ilyen okoskodásban olyan a köszönet, mint a milyet a végrehajtó szokott kihirdetni.

Nem én mondom először, mert már nálam avatottabbak is elégszer hangoztatták, hogy kiadásainkkal szemben a legtermészetesebb ut marad, ha földjeink jövedelmét törekszünk emelni.

A szakértelem nélkülöző ember aztán ennek is nagy hamar megadta a magyarázatot, olyképp okoskodván, hogy úgy fogunk legtöbb jövedelmet produkálni, ha a legértékesebb terményt vetjük nyakra-főre egymás után.

Kezdődött is a hajrá jobbra-balra. Gabona vetést ért s a legnagyobb változás abban állt, ha valahogy rászánták magukat és buza után rozstot vetettek.

De az efféle számadásból kimaradt a fő faktor t. i. a földnek termő ereje.

Erre nem számítottak s csak akkor jöttek reá, midőn a föld évről-évre szemlétomást kevesebbet kezdett teremni, s mint egy felmondani készült a szolgálatot. Ekkor meg trágázni akartak gőzerővel s nem vették észre, hogy éppen az nincs a mit keresnek. A szemtermelésnek indult mozgalom minden teret elfoglalt s így a takarmány termelés a váltórendszerrel leszorult. Takarmány hiány folytán pedig egyre gyérültek a trágyakészítők, ürültek az istállók, és átalán csökkent a jószágállomány.

S mindezen visszás helyzet okát a legegyszerűbben visszalehet vezetni a szakértelem hiányára. Minden művelet nélkülözötte a tulajdonképeni alapot; hagyomány, szokás, szükség és perczekre feltűnő csalóka remény vezérelte a játszmát, mely problematikus szeszélylyel legtöbbször a véletlen mérlegére hajlott.

Mily egészen más az üzem akkor, a midőn kiszámított alapon mindazon tényezők vonatnak közreműködésre, melyek érvényesített befolyásukkal a biztos sikert helyezik kilátásba. Célirányos eszközzel megejtett tudatos munka, a növények élettanából kifolyó szervi táplálkozásra fektetett észszerű talajjavítás mily egészen más egyenletes és biztosabb eredményeket képes fel-

mutatni, mint a véletlenre épített hagyomány avagy a rohamos kihasználást czélzó megmondolatlan eljárás.

Szakértelem nélkül tehát a gazdálkodás nem rendszeres üzem, hanem valóságos tagogatódzás a véletlen szerencse mezején. Ha sikerül, úgy mentve van az életfenntartás; ha nem sikerül, elkerülhetlen a bukás.

Már pedig a mezőipar ily homokalapot nem tűr, hanem sarkköveül a szakértelem kívánja, melynek fejlesztése a gazdaszat elodázhatlan feltételévé vált.

Alkalmat tehát a gazda gyermekeinek, hogy értelmes munkások válhassanak belőlük. Szakiskolát és pedig minél többet a részükre, hogy édes hazánk áldott földét okosan és észszerűen művelni és egyenletesen gyümölcsözővé tenni tanulják meg. Csak így ezután nevelhetünk az újabb nemzedékben a hazának oly támaszt, mely erkölcsi és anyagi erejével képes azt nagygyá, erőssé és boldoggá tenni. Igen, ekként a gazdaosztály anyagilag gyarapodva, a nemzet anyagi jólétével szoros összeköttetésbe jut, s nemcsak polgári kötelemeinek lesz képes megfelelni, de ha kell, áldozattól sem fog visszariadni, midőn ezt hazája sorsa úgy kívánja, míg most legszentebb akaratát a szegénység békői kötvé tartják. Ha erre az utra nem térünk át, úgy beteljesedik Ed. Teisserenc de Bort volt francia földművelési miniszter ama jóslata, hogy: „Jönni fog oly idő, midőn unokáink majdan csudálkozni fognak, hogy oly országban, hol minden a föld terméséből él, a gyermekeket nem kezdték az imádsággal együtt arra oktatni, miként kelljen az anyaföldet helyesen művelni s rajta boldogan élni.“

Liebbald Béni.

R o v á s.

Vannak bolondságok, melyek úgy terjednek, mint valami ragályos betegség. Úgy látszik, ilyen ragályos bolondság grassál a német sajtóban is, valahányszor Magyarországról ír, közölvén rólunk jobbra olyan utleírásokat, minőket a Wuotan szelleme által ihletett ósgermán prófétaasszony Valeda még legkülönbözbb álmodásai közben se mesélt Hermann ámuló ivadékának.

Milyen ragályos jellegű e bolondság, leginkább onnan tűnik ki, hogy az még a Magyarországon szerkesztett német lapokat sem kíméli, példa reá a nálunk megjelenő „Fünfkirchner Zeitung“, melynek dec. 7-én kiadott „Illustriertes Unterhaltungs-Blatt“ című mellékletén a magyar vadonba hatoló germán műveltségnek valami Braunau Vilmos nevű boldogtalan pionierja átadja vándorlása emlékeit az örök halhatatlanságnak.

Az író, ugylátszik, nemcsak az okos-

ságnak és jó izlésnek mondott végbucsnut a vizsont nemlátásra, hanem vándorlása közben még az 1879. évi 40. bárbár törvény-czikk 51. §-ában is belebotlott, mert olyan kimondhatatlanul trágár szavakat ad oblgát magyar zsványainak szájába, melyek miatt könnyen meghívást kaphat a kir. ügyész-ségtől szép Magyarországba, a magyar vendégszeretet pedig csakhamar őt az ügyész-ség kószjára juttathatja.

Nagy tó a német irodalom tava, fenekén megterem kigyó-béka, egygyel több vagy kevesebb, nem sokat számít.

Nem is azért foglalkozunk Braunau urral, hogy tőle a magyarnép jó hírét védjük, hiszen nem azért fekszik neki a malacz a fának, hogy azt kidöntse, hanem csak, mert jól esik neki vakarózni.

Braunau urat se tartjuk a magyarság fájára vészhozónak.

Hanem szólunk azért, hogy azt az „Unterhaltungs-Blattot”, legalább egymaga a szerkesztő (vezéklésképen) olvassa el, mielőtt világgá bocsátaná.

Országgyűlés.

Budapest, decz. 14.

A szombati zajos és a képviselőház tekintélyét bizonyára nem emelő ülés után a hétfői nyugodtan és hivatásához mért komolysággal folyt le.

Napirenden volt a közmunka és közlekedési költségvetés részletes, különösen a Tiszaszabályozásra vonatkozó tárgyalása, melyhez első sorban Jónás Ödön szolt hozzá pártolva a jelenlegi szabályozási rendszert mint olyat, mely a Tiszaszabályozás legelső hivatott tervezői Paleocapa és Vásárhelyi terveinek megfelel.

Thaly Kálmán a Tisza folytonos áradásait a jelenlegi szabályozási rendszernek tulajdonítja, és azért helyesen jegyezte meg ezekre nézve Horváth Gyula, hogy vesztélyes dolog a törvényhozás tekintélyével elítélni oly specialis technikai szakkérdést, melyhez a képviselők csak igen csekély része ért, és hogy bármily rendszerhez is folyamodunk töltések és gátak nélkül a Tiszát megzabolálni nem lehet.

Tisza Kálmán nem mint szakember, hanem mint az adott viszonyok eltogulatlan megítélője emelt szót a Tiszaszabályozás ügyében kiindulva abból, hogy a Tisza vidékét experimentatiók tárgyává tenni nem lehet a

jelenlegi rendszer régiebb még 1867 előtti időkből maradt azon hibáit, hogy a felső Tiszavidéken túlságos mennyiségben eszközölt átmetszések folytán a víz alsó vidékekre igen gyorsan lefutván, itt megtorlódik — az által kell javítanunk, hogy a közép és alsó Tiszavidéken az átmetszéseket és védgáttöltéseket minél előbb elkészítsük.

Ezt véleményezték Szeged elpusztulása után behívott ismeretes külföldi szakértők is.

Más némelyek által ajánlott u. n. medence és levezető csatorna rendszerre áttérni most már úgy sem lehet, ha csak az eddigi szabályozás millióit elmosatni és az új rendszer elkészültéig az egész Tiszavidéket a folytonos áradások állandó veszélyének kitenni nem akarjuk.

Különbön hol van az a szabályozási rendszer, mely abszolút védelmet nyújtana? Az utóbbi évek áradásai a rendkívüli mennyiségű lecsapódások következményei voltak — rendkívüli, catastrofalis áradások ellen pedig nincs védelem.

Őszinte elismerést érdemel a kormányelnök azon további — a szombati ülésben az állami hivatalnokai kar ellen intézett támadásra vonatkozó felszólalása, hogy a legelső feltétel arra nézve, hogy az állam minél alaposabb és szakértőbb hivatalnokai karral birjon, az hogy a hivatalnokot tekintettel különösen a magán-vállalkozók, hivatalnokaival szemben bíró csekélyebb javadalmaira, a becsület és tisztület környezze.

A képviselőház tagjainak mindenesetre e tekintetben a legjobb példával legelőll kell járnok. Mert milyen tiszteletet várjunk — műveletlen — sokszor duhaj falusi pór embertől, vagy önrzéstől duzzadó keblü, provincialis nagyságoktól — a hivatalnokai kar iránt, ha ellene — vizsgálat és bírói ítélet által már megdöntött okok alapján — tehát tulajdonképen alaptalanul a képviselőház kebelében oly sértő támadás intéztetik.

A kormányelnök felszólalásának meg is volt a kellő hatása, mert Rohonczy Geleon egyrészt kijelentette, hogy multkorai sértő kifejezését nem az egész hivatalnokai karra alkalmazta, másrészt ugyanazon kifejezéséért a képviselőháztól bocsánatot kért.

Az államvasutak rovatánál Pázmány Dénes a hazai nyelv érdekében a következő határozati javaslatot terjesztet elő: „a képviselőház a közmunka- és közlekedési miniszte-

riumot utasítja a hazai valamennyi vasut- és gőzhajóvállalathoz intézendő oly rendeletnek kiadására, mely szerint azok ugy belső mint külső szolgalmati viszonyaikban a magyar nyelv kizárólagos használatát haladéktalanul behozni kötelesek.”

E körül rövid vita fejlődött, melyben Kemény Gábor miniszter, Ivánka Imre és Lukács Béla előadó a javaslat ellen — Vucsetics (horvát) Mocsáry Lajos és Pázmány mellette felszóltak.

Éz esetben a javaslat szellemével teljesen egyetértünk; hazamentő ügynek ugyan nem tekintjük, de fontos elvi jelentőséget tulajdonítunk neki. Nevezetesen, miután állami individualitásunk Ausztriához való viszonyunk daczára nem esorbult meg — azt mindenütt ott teljes kifejezésre kell juttatnunk a hol akár tudatlanság akár rosszakarát következtében ezen külön állami individualitás tekintélye hiányzik. E tekintetben semmit sem szabad kicsinylenünk, annál kevésbé azon eszközöket, melyek világgalmai hivatottságunknál fogva a legtávolabbi és legidegenebb vidékeken is e tekintély kifejezőiként szerepelnek.

Másrészt nem tagadjuk, hogy e tekintetben nehézségekkel is találkozunk. Mert egyrészt némely vállalatoknak éppen ezen tekintetben szerződészerű fentartott jogaik vannak, mint ezt a miniszter is hangsúlyozta, másrészt közjogi viszonyunk pl. Horvátországhoz ez elv abszolút alkalmazását kizárja, mert Horvátország területén áthaladó vasutaknál — legalább külszolgálat tekintetében a dualismus igényének is kell eleget tennünk.

Ezen nehézségek voltak azok, melyeket a többség Pázmány javaslatának elvetése alkalmával szem előtt tartott.

A földmívelési tárca tárgyalását Göndöcs Benedek az összes gazdasági érdeket átkaroló beszéddel nyitotta meg, melynek az iparra vonatkozó azon része, mely az iparüzéshez a képesítés kimutatását, — és társulási kényszert (a régi jó czeheket talán?) megkivánja aligha fog általános helyesléssel találkozni.

A felső ház is a fenti napon gyűlést tartott, melyben — a megyék közigazgatási kiadásának fedezéséről és a kir. táblai pót-bírák szaporításáról szoló törvényjavaslatok elintézése mellett — Szilávy Józsefet a

A „Pécs” tárcája.

Jelenet.

(A „Tücsök dalok”-ból.)

Szavalt, hogy „szive csakis értem dobban” —

Én nem feleltem, — hanem — ásitottam.

Azt is monda, hogy másért soh'sem égett —

Én megjegyeztem: „Kitűnő erények!”

„Hova legyen — szolt — nem is tudja már!”

Óramra néztem: „Fél kilencre jár.”

Kilencorok így szolt: „Szivem meghasad!”

Én pedig — ajánlottam magamat.

Endrődi Sándor.

Apróságok a pécsi pálosok történetéből.

A pálosok történetének legelső nyomai Pécs közelébe vezetnek bennünket. Első okmányos adataink felőlük a XII. századba nyulnak be. Az első remete telep (szt. Pál remete nevét a pálosok csak 1308 táján vették fel) Ürögben keletkezett, de össze-jövetelük idejét pontosan megmondani nem tudom. Calanus pécsi püspök alatt (1188—1219.) már ott találjuk őket a bold. szűz Mária templomában ájtatoskodva, melynek Pethe nevű pécsi pap, mint azt

már a minap ugyanitt elbeszéltem, az Ürög patakán egy malmot ajándékozott.

A második remetegyarmat Patacs felett keletkezik. Bertalan pécsi püspök 1225-ben gyűjtötte azt össze, s építete számára a szt. Jakab templomát, melyről maga a hegy is szt. Jakab hegyének neveztetett, s e nevért megtartá mai napig.

A két remetegyarmat külön perjel alatt állott, s egymástól független volt.

1234-ben a patacsiak megjelennek a pécsi káptalan előtt, s Garinus prépost kiállítja a következő okmányt.

„Garinus prépost, s az egész pécsi káptalan adjuk tudtára mindeneknek, hogy megjelentek előttünk a meszesbéli Ombus és szt. Jakab remetéi, és Ombus eladta a Meszesben fekvő malmának felét az ő udvartelkével egyetemben a remetéknek négy és egy negyed márkáért és három latért s a vételárt a remetéktől hiány nélkül felvette Kelt az Ur 1234. évében márczius hónapban”

Pécs határának keleti része most is Meszesnek nevezetik.

1242-ben a tatárok mind a két remetegyarmatot elpusztították, a szt. Mária templomát leégették, s így állott az három évig, míg az épületek új tető alá kerültek.

1252-ben Antal patacsi perjel Achilles pécsi püspököt megkéri, hogy a tatárdulás miatt bizonytalanává vált birtok viszonyokra való tekintettel a patacsiak bir-

tokán határ járását tartson. A püspök deczember 28-án ki is ment Patacsra, de a téli idő és a rövid nap miatt mindenüvé nem mehetett, hanem a birtok egyrészt személyesen feljárva, a többi Benedek és Endre pécsi egyház jobbágycokra (püspök tisztjeire) bízta. Ezen határ járás szerint a patacsiak birtokállománya a következő volt.

I. Bertalan püspök adománya, és pedig: egy malom Ürögben a hozzá tartozó telekkel együtt. A malmot, mely Máté szöllője mellett fekszik, Bertalan püspök Chebrianus és Ambrus ürögi lakosoktól vette három márkáért;

két szöllő az ürögi dűlőben (Yrugmal) egyiket az adományozó püspök a szomszédos uttal együtt Sári Imrétől vette három márkáért, a másik Guka nevű ürögi lakosé volt, s miután ez örökösök nélkül halt meg, a szöllő a püspökre, mint földesurra szállott, s a püspök a remetéknek adta. A szomszédban fekszik a Medvés féle szöllő, melyet a remeték végrendeleti hagyomány gyanánt nyertek.

Egy szöllő, melyet a püspök Sicula szöllője mellett három márkáért vásárolt: Tenquer és Watul nevű irtás földet, az ürögi erdőben a Kövesd patak mellett.

II. Az imént említett Medvés féle szöllő.

III. Áros egyházjobbágy (tiszt) összes

közjogi bizottságba és a legfőbb fegyelmi bírósághoz tagnak megválasztotta.

A folyó költségvetési tárgyalás alatt alig volt nap, a melyen a dolog lényegéhez tartozó oly hasznos vita tartatott volna, mint a mai ülésen. — Első sorban Gaál Jenő, szakzerü beszédében — figyelemzeti a kormányt, hogy a világkereskedelem constellatiója folytán gabonanemünkkel a külföldi piacokról nagyrészen lefogunk szorítottatni, és az gazdasági válságra vezetend, ha csak iparunkat szilárd és versenyképes alapra nem fektetjük. — Ezzel összefüggésben Zichy Jenő gróf, azon, már más alkalommal betervezett indítványát, hogy az állami szükségletek kizárólag hazai iparcikkek felhasználásával fedeztessenek, újólág a kormány figyelmébe ajánlja.

Majd egy kis socialisticus, de igen tanulságos vita fejlődött ki Hermann Ottó és gróf Apponyi Albert között, kik közül az első megtagadja a jogosultságot a nálunk is terjedni kezdő azon törekvéstől, hogy az egyes osztályokat az ő akaratuk ellen boldogítani akarjuk, és különösen helyteleníti, hogy ezt megvalósítani az arisztokraták feladata legyen. Azért aristoeratico-socialismusnak elnevezi. A gazdasági közoktatásnak terén pedig kívánja, hogy a gyakorlatit és viszonyainknak megfelelő elvébe helyezzük a tudományos szótat-tudós féle tanításnak. Mintha a gyakorlat és a tudományos elmélet akármilyen téren egymásra utalva nem lennének. Apponyi a fenti törekvést indokoltan tartja, mert a mostani társadalomban, az individualis erők korlátlan mérkőzésének korszakában a gyengébbnek el kell veszni, ha csak az egész részéről támogatást nem nyer. A mint az ipar terén már majdnem elfogadott tétel a társulás bizonyos kényszere, — ugy az agrar viszonyok terén is a kisbirtokosság érdekében meg kell engednünk a korlátlan intézkedés bizonyos mérvű megszorítását.

Végül Széchenyi Pál miniszter, minden irányu, u. m. szőlőművelés-selyemtenyészés iparvédelem és emelkedés tekintetében felvilágosításokat adva — örömmel constatálja, hogy a selyemtenyészés terén a gubók értéke 1881-ben 50000 forinttal emelkedett az előbbi évhez képest, és az 1881. 44 tez. nyújtotta kedvezmények folytán mostanáig már 31 nagy gyár emelkedett ez országban. — Zichy Jenő és Tisza Kálmán rövid megjegyzéseik után az ülés véget ért.

Levelezés

Bécs, december 7-én.

A politikai élet itt, ép oly fokon áll folyton, mint az időjárás, sőt a tagypont alá is kerül. A birodalmi gyűlés tegnap előtt ült össze s előrelátható, hogy az ipar terén a reactionarius törvényekkel nem valami sok vizet fog felzavarni. A képviselőház és az urakháza korifeusai már mind idegyülekeztek, de a saison sokat veszít fényéből azáltal, hogy az udvar Budapesten tartózkodik. Így ha Magyarország folyton odatörekszik, hogy az udvar az év egy részét Budapesten töltsé, ebben bizonyára nem csuszomázós kegyhajhászat, hanem az a tendentia nyilvánul, hogy a nemzetiségi és nemzetgazdasági tekintetek méltányos figyelemben részesüljenek.

A politikai és társadalmi élet pangása jó alkalom arra, hogy az utolsó napok eseményeire némi visszapillantást vessék. Valamint politikáról nem lehet beszélni anélkül, hogy a társadalmi kérdés ne érintessék, ugy nem szólhatunk itt Bécsben a társadalomról anélkül, hogy a színház bele ne játszóék. Sőt épen ez érintkezés tünteti fel néha kézzel foghatóan, mennyire csak a papíron van itt a szabadság s mennyire könnyen eshetik itt ugy az egyes egyén, mint a társadalom a rendőrség-szelid kifejezéssel élve-tulzott óvatosságának áldozatául.

Ezt az igazságot kellett pár nap előtt a Carl-színház komikusának, Thaller urnak — aki néhány év előtt Gráczból jött ide — magamagán igen kellemetlen módon tapasztalnia: 50 forint bírsággal büntette a poliezájdirekció azért, mert a belváros füstbe ment választó gyűléséről, különben egészen illedelmes, a hatóságot épenszóra nem sértő, hanem persze rendőrségi cenzura által meg nem szentelt néhány kupléban megemlékezni merészkedett. 50 forint bírság — nem tréfa! Kemény multság egy színésznek. Rosz nyelvek azt mondják, hogy ilyen summával még „első rendű csillagok” se nagyon dobálóznak mindig, sőt olyat is beszélnek, hogy még maguknak a szinigazgatóknak sincs mindig ennyi aprópénzüket egy rakáson! Bővebb megérthetés végett még csak azt jegyzem meg, hogy 50 forint osztrák (bírság)érték = 10 napi hüvös.

Végezetül — ígéretemhez képest — néhány szóval a Coquelin-Dieudonné

ciklusról kívánok megemlékezni. Azt hiszem ugyanis, hogy egy kiváló francia szín-művész vendég szereplése a német intelligencia egyik metropoliszában, nemcsak ott, hanem messze távolban másutt is élénk érdeklődést keltett. Ugyanazért legyen szabad némit az igazság érdekében elmondanom annál is inkább, mert az itteni journalistika egy részét Coquelinhez a hála kötelei is fűzik azért, mert a „Concordia” előadásán közreműködni szives volt.

A legnagyobb hatást és sikert Molière classicus műveinek előadásaival érte el a francia társaság, míg a társadalmi színműveken nagy hiányát, lehetett érezni a tisztességesség összjátékának. A francziák újabb időben túlságig hódolva ennek az elvnek: „ab hostibus disce”, a németek hibájába estek; mert remekirokat vaskos kötetekben addig magyarázták, amíg maguk is kezdik őket nem érteni. Így Molière-rel is odáig jutottak, mintha komolyan kételkednének rajta, vajjon ez a classicus költő és művész „Tartuffe”-ban egy álszentet és gazembert rajzolt-e, vagy nem? Coquelin, mint lángeszű férfi, a legkomolyabb irányt képviseli, de e mellett, mint vendégművész, üzleti érdekeit a komikumban igyekszik megővni: „Tartuffe”-ot nem jellem szerepnek, hanem bohóziati alaknak tünteti fel s hogy a nevető idegeket rángásba hozza, Elmirával való jelenetét érzékileg annyira tul-hajtott módon játssza le, hogy egy valódi Elmira nemcsak szóval volna kénytelen udvarlásait visszautasítani, hanem egyenesen az ebrud argumentumához folyamodni; a bárány álarzát veszi fel e szerepben, de kéri alóla a farkas vérszomja — s ez is nagyon veszoritja fogait. Ilyen fogak ellen pedig felfegyverkezik az ember, ilyen kiforgatását a szemnek senki se nézi nyílt tekintetnek, ilyen tolokodás nem alkalmas arra, hogy hódítson.

A „Les precieuses ridicules” és a „Le mariage forcé” című darabokban, mint satiricus szavaló művész, egész pompájában fejlett ki Coquelin, ily szerepekben pártatlanul áll. De a társadalmi színművek — mint mondtam — nagyon éreztették a tisztességesség ensemble hiányát, annak dacára is, hogy ott ragyogott Favart asszony, a „Lennyugvóna”, miként Párisban nevezni szokták a nagy művésznőt.

vagyonának egy harmadát a remetéknek hagyományozta, miután pedig örökösai nem maradtak, Bertalan püspök az összes hagyatékot a remetéknek adta, e hagyaték tárgyai:

egy malom a sz. Mária egyház malma alatt, melyet Arus vásárolt Páltól;

két ekére való szántóföld a malomudvar alatt, ezt Arus Wada s nevű ürögi lakostól vette; közből patak foly, melynek partján levő diófák szintén a remeték tulajdonai;

egy ekére való szántóföld Gall szomszédságában,

ugyanannyi a Magosd hegy alatt két diófával;

egy rész a Magosdon levő cserjésből, melynek déli szomszédja Albert, a másik oldalon pedig egy kettős ut vezet Ürögbe;

egy ekére való föld Andrá s szőlője mellett, és egy másik az Albert földjével szomszédos kunyhó felett, egy harmadik Both földje mellett a nagy ut mentén (ez talán a szigetvári ország ut lesz);

tizenegy hold föld a patacsi csermely két oldalán Mouruch közelében (?);

az Ürög patak mellett hat ekényi föld, a patacsi mellett pedig három ekényi, mely nyugotra egész a cserjésig terjed és Hemevel határos, keletre és északra pedig ut köríti;

öt ekére való föld Bátor fiai és Ja-

ka b földje között nyugoti végén két határkövel;

Heme földjének szomszédságában négy ekére való föld, mely a Körösberek szomszédságában nyúlik el;

Vilmos és Bátor fiai szomszédságában két ekényi föld, szegleteiben határkövel;

János földje mellett keletre két ekére való;

A gogus (?) nevű ut mellett három ekére való;

Patacs mellett a diós-ban egy ekényi, mely Arusnak szérüs kertje volt, egyik zugában három dió és két körte fával;

Bogár földje mellett négy ekényi, melynek neve Boziasy, ide tartozik még az a hat eke és felette két eke föld, melyet Bogár cserébe adott Arosnak az Eus ut mellett fekvő két darab földjéért;

Patacson Both és Albert földje között Heme szőlőjéig terjedő két eke föld;

Arusnak udvartelke pajtája, szőlője, cserjése, melynek határa keletre a falu utjával halad, délre Leustach-, Zalamér- és Jánossal határos, nyugatra egy nagy völgy a határ, északra egy cserjés. A cserjésből indulva egy „Berekene fához” érhetni, innen Sicule kunyhó-jához, honnan az uton egy „Mogolia” következik, innen a völgyön át a remeték kapujának karójához vezet a határ;

három legelő, egyik az Ürög patak

felett, a másik fűzfák és kövekkel körítve a patak alatt, a harmadik csere és kőrifa bokrokkal szegélyezve János és Zalamér szomszédságában.

IV. Wece egyházjobbágy hagyatéka, és pedig:

tizenkét eke föld, közülök hét eke Kesedhalmán egy tagban, a többi itt-ott szétszórvá;

egy kaszáló Mór kaszálója mellett.

V. Márton, Hete fia, hagyatékából: huszonhat eke szántóföld és egy szőlő Enusth-ban, határai: egyfelől Bolosoy másfelől a templomba vezető út.

VI. Albert adományából két ekényi föld a patacsi erdőbe vezető út mellett.

VII. András, Chymoz fia adott egy szőlőt.

Van tehát mindössze 98 ekére való szántóföld 22 darabban szétszórvá, 7 darab szőlő, 2 malom, 2 telek, 4 kaszáló, 1 irtás föld és néhány ház.

Az egész birtokállomány határozott tanúsága annak, hogy itt nem egy előre megfontolt tervszerű rendalapítással van dolgunk, hanem különböző időben élő jámbor gondolkodású emberek szándéka egy eszmében találkozá, ez eszme maga egy rendalapító nélkül csoportosította ugy a kedvező körülményeket, hogy azok egy század lassu, de folytonos munkája után egy új szerzetesi rend létesítésére vezettek.

H i r e k.

Helyreigazítás. Mult számunkban közölt azon hírünket, hogy Perczel Miklós főispán ur **Ő Máltósága** által a megüresedett megyei főpénztárnoki állásra helyettesítőleg **Seh Károly** megyei aljegyző nevezetett ki, s ennek következtében más ideiglenes előléptetések is kapcsolatba hozattak, — oda igazítjuk ki, hogy ily kombinatio és pedig határozott alakban szóban volt ugyan, azonban végre is **Seh Károly** ur ezen megiszteltetés elfogadhatónak nem tartván, a helyettesítés akként létesült, hogy **Galam Gyula** eddigi alpénztárnok főpénztárnokká, **Nagy Jenő** helybeli ügyvéd pedig alpénztárnokká nevezett ki.

Uj udvarhölgy. Mint lapunkat értesítik Székelyi Mailáth György országbíró leánya, székelyi Mailáth Sarolta urhölgy, közelebb **Ő felsége** a királyné udvarhölgyévé nevezetett ki.

Katonai áthelyezése. Forinyák Gyula, az V. honv. kerületben a 81. dandárnak volt jeles parancsnoka, a I. kerület 79. dandárától, a hova nem rég áthelyezve volt, a honv. ministerium I. csoportjának eddig betöltetlen volt főnöki állásába rendeltetett. **Ters-tyánszky Ferenc** honv. százados a helybeli 67. zászlóaljtól a Kaposvári 70. zászlóaljhoz, — **Kedves József** huszár százados a helybeli 8. huszár ezred pótesapat parancsnoka **Csákovára** a 3. ezred századhoz századparancsnoki minőségben, — továbbá **Rechnitzer Dávid** hadnagy kezelő tiszt a 67. zászlóaljtól a 3. zászlóaljhoz helyeztetek át. Mint számos körben közkedveltségnek örvendő férfiak, a legüszintébb rokonszenv kíséri őket új állomási helyükre.

Gyászme. Néhai **Frank József** Baranyamegye volt főjegyzője lelki üdvéért az engedeztető sz. mise f. hó 18-án d. e. 9 órakor fog a belvárosi plebánia templomban megtartatni.

Greguss Ágost, az aesthetika nagynevű tanára a budapesti egyetemen, a bölcsészeti kar prodekanja hosszas és kínos betegsége után decz. 13-án reggel 7 órakor meghalt. A hazai tudomány, irodalom és közelet egyik legkiválóbb alakját veszítette el benne.

A közrendészeti bizottság javaslatára a tanács által elhatározottat, hogy a rendőrök számbárczával lesznek ellátva.

Karácsonyi ajándékok. A városi iskolások elhatározta, hogy a városi leányiskolákban készült, s már három év óta felhalmozódott kézimunkákat nyilvános árverésen eladhatja. Az árverés e hó 23-án d. e. 9 órakor fog a városház udvarán megtartatni. Mint-hogy a kézimunkák közt nemcsak apró gyermek fejkötők, pólya-kötők, hanem szebb darabok is vannak, felhívjuk az árverésre a karácsonyi ajándékokat vásárolni akarók figyelmét.

A pécsi négyeletnél a karácsonfa javára folytatólag még a következő adományok érkeztek be. Főtisztel. és Nagys. Zsínko István kanonok úrtól 15 frt, Főtisztel. és Nagys. Dr. Fesztl Károly kanonok úrtól 5 frt, Bodó Karolin urnőtől 2 frt, Weber Károly úrtól 3 frt 80 kr., Szirányi Karolin kisasszonytól 2 frt, Stirling Mária urnőtől 2 frt, Krautzak Klementine urnőtől 3 frt, Vizekeleti Albertine urnőtől 2 frt, Szieberth Irma urnőtől 2 frt, Billitz Eleonora urnőtől 2 frt, Schwartz Katalin urnőtől 2 frt, Ferenczy Ilka urnőtől 1 frt, Horváth Antonia urnőtől 1 frt, Hofman Marianne urnőtől 2 frt, Rátkovics Mária urnőtől 2 frt, Mendl Matild urnőtől 2 frt, Johan Julia urnőtől 2 frt, N. N. úrtól 2 drb ing és 1 frt, Mélt. báró Skerlecz Károlyné urnőtől 5 frt, Mélt. Biedermann urnőtől 20 frt, Kovácsics Károlyné urnőtől 1 frt 50 kr. Müller Albertine urnőtől 2 frt, Krauze Rozalia urnőtől 1 vég barchet, Marton Sándor úrtól 3 drb szövet kendő. Összesen 80 frt 38 kr. 2 drb ing, 1 vég barchet és 3 drb szövet kendő. **Együttal** megemlítettük, hogy özv. Piehler Francziska urhölgy hagyatékából a jótékony négyeletnél hagyománykép 25 frt o. é. le-

tétetett; miért a szegények nevében hálás köszönetét nyilvánítja a nőegylet nevében **Magyarly Róza**, alelőök.

Uj posta állomások. F. évi decz. 16-án baranyamegyei Vásáros-Dombó községben kir. posta-hivatal lép életbe, mely levél- és öt klgramm súlyt meg nem haladó kocsipósti küldemények, valamint 200 frtj terjedő pénztalványok és utánvételek felvételével és ki fizetésével különben 200 frtj terjedő póstai megbízások közvetítésével fog foglalkozni és a sádsi kir. posta hivattal naponként közlekedő gyalog küldöncz járatok által lesz összeköttetésben. Ezen pósta-hivatal kézbesítő kerületét **Vásáros-Dombó, Kapos-Szekes, Csikós-Töttös, Mezöd, Jágona** és **Gerényes** községek fogják képezni. — Ugyanolyan módozatok mellett **Dályok** községben is lép életbe pósta-hivatal f. h. 16-án, mely az izségi kir. posta-hivattal naponként közlekedő gyalog küldöncz járatok által lesz összekötte. S ezen pósta-hivatal kézbesítő kerületét **Dályok** és **Udvar** községek fogják képezni. Nem különben **Felső-Mindszent** (sádsi járás) községben ugyancsak a fenebbi szabályok mellett szintén f. hó 16. lép életbe egy új pósta-hivatal.

Vesztett eb. A kálvária utcában f. hó 13-án, szerdán egy vesztett eb ejté félelemben a lakosságot, egy szembányász bátor fellépése azonban elhárította a veszélyt.

Kérek tüzet. E szavakkal szólította meg szerda éjjel R. urat egy ismeretlen egyén, a megszólított előzékenyen oda tartá szivarját s csak később vette észre, hogy a tüzzel aranyórája is oda lett. A vesztés erélyesen nyomoztatja a zsebtolvajt.

Circus. Jövő év április hóban — értesülésünk szerint — a jelenleg Milanóban tartozkodó **Sidoli Tódor** circus-igazgató társulatával városunkba jő. Társulata 80 személyből és 40 idomított lóból áll.

Német-Bolyból írják lapunknak: A bátorság és közbiztonság igen rossz állapotban van nálunk. Nincs még 14 napja, hogy egy itteni jómódu földműves pénzéjébe törtek és csak a hegyőr és a véletlenül ott levő bíró közbejöttének köszönhető, hogy a tolvajok egész buzáját el nem hortdák. Most megint új betörések történtek és pedig a mult éjjel nem kevesebb, mint 8 helyen. Az ugynevezett **Tukár** hegyen 6 pénzézt látogattak meg, egynél az erős ajtó ellenállt minden erőfeszítésnek, másutt elvittek apróbb tárgyakat és valami bort. Nagyobb kár nem történt itt. Innen a rabló urak két helybeli kereskedőhöz fordultak. **Schwabach V.** urnál már az ablaktáblákat záró keresztvasrudakat keresztül ráspolták, midőn a mellékszobában alvó kereskedő felbúdvén több lövéssel elriasztotta a gazembereket. Most **Szünsteins J.** urat szerencsétlenné latogatták. Egész nyugodtan fogtak a munkához, tudták, hogy nincs mit tartaniok az éjjeli öröktől egy eláruló lámpa sem háborította munkájokban. Felfeszítették először is egy külső ablaktáblát, itt azonban egy belső táblára akadván, a másik ablak felfeszítéséhez fogtak, de ez sem sikerülvén, kivájták a falat, és már a belső deszkaruházat felfeszítésén dolgoztak, midőn a tulajdonos felriadt. Ez ablakán keresztül több lövést tett és zajt csapott és így a betörőket elriasztotta. Ez 2—3 óra tájban történt a helység legelőnebb pontjain. A tényekből kitetszik, hogy itt rendezett bandával van dolgunk.

Lólopás. Bikal községben a mult szombathoz éjjelen 4 lovat hajtottak el ismeretlen tettesek egy jó módú polgár istállójából. A kár 700 frt.

Kaposvárott az egyesült ipartársulat kebelében mozgalom indult meg, hogy „ipar ház”-at építsen. Ez épületben olvasó terem s könyvtárak, azonkívül kiállítási csarnokok lenne az ottani iparosoknak. A képző és segélyező iparos ifjúsági egyület szintén e házban helyeznének el s itt lenne szállásuk az oda érkező segédeknek. Ipar-muzeum és rajzkola is van tervben.

Színház Barcon. Szintársulatunk vállalkozó szellemű igazgatója, **Bogyó Alajos**, társulatának egy töredékével Barcon is, a „Hotel Garni”-ban rendez színelőadásokat. Az előadások sorozata, f. hó 18-án, hétfőn, „Üdvöské”-vel kezdődik. Színré kerülnék még: **Boccaccio**, **Kornevilli harangok**, **Váljunk el**, **Igmándi kispap**, **Millimári**, **Pajkos diákok**, **Gascognei nemes**, **Kis hercege**.

Pepi kisasszony a pécsi vendégszerepléséről ismeretes elefánt Hannoverben elpusztult 12 éves korában. Gazdája 1800 tallérért két elefántot vett, az egyik az akkor még csak háromgyed éves **Pepi** volt. Három évig dresszírozta. A fejtetőre állást tanulta meg legnehezebben; párja is Hannoverben mult ki, **Jogacadémia**nk **polgársága** által csütörtökön rendezett műkedvelői előadás olvasó körük javára 37 frt 75 krt. jövedelmezett.

Hymen. Dr. **Kereky Mihály** helybeli ügyvéd f. hó 11-én vezette oltárhoz **Visy Janka** urhölgyet **Visy kisteleki földbirtokos** szép és bájos leányát. Boldogság kísérfri-gyűket.

Jutalomjáték. F. hó 20-án szerdán lesz szintársulatunk egyik legkitünőbb tagjának **Gáál Herminnek** jutalomjátéka, mely alkalommal „**Deborah**” című dráma kerül színre. Reméljük, hogy műpártoló közönségünk a muló dícsőség pályáján haladó művészettől nem fogja meg vonni áldozatkészségét.

Sajtóhibaigazítás. A pécsi négyeletnél karácsonyi ajándékok címűn begyűlt, s előző számunkban közölt adományok jegyzékében két sajtóhiba fordult elő. **Neuman Luiza**, és **Fesztl Rajmár** ügyvéd adományi összegeinek kitételénél, mit azzal igazítunk ki, hogy előbbi 1 frtot, utóbbi 2 frtot ajándékozott e jótékonyk célra.

Rendőrségünk figyelmebe. Az országúton, a Madarász-féle gőzmalommal szemben **Schultz** építész háza az egészségrontó tisztátalanságnak és erkölestelenségnek oly színhely, hogy annak lefestését tiltja itt az illem; de szükségesnek tartjuk, a rendőrség érdeklődését e körülményre felhívni, hogy erélyes intézkedésével irtsa ki a mételeyt.

Amerikaiasan. Eddig tudvalevőleg a reklám leleményességben Amerika szolgált mintaképül. De úgy látszik, hogy a „Zalamegye” című hírlap egy hirdetménye elhalássza Amerika elől e tekintetben az elsőséget, mert magát a poezist használja fel karácsonyi ajándékainak kecsgetető kínálatára. 4 strófás rigmusokban sorolván elő áruit.

Aesthetika. Városunk sok tekintetben törekszik arra, hogy külsin dolgában a fővárosi izlésnek aránylag megfeleljen. Azt hisszük, hogy nyilvános kútjaink nem kevésbé képezhetnék tárgyát az ebbeli gondoságnak mert az a bunda, mivel a téli fagy ellen védetnek, távol esik a jó izlés legalsóbb követelményeitől is.

A pécsi kath. legényegylet ifjúsága az előző évekhez képest 1883. évi január hó 27-én a Scholcz-féle söresarnokban zártkörű táncvizigalmat rendez; melyre a bizottság **Kremling Károly** ur elnökele alatt a következő tagokból áll: **Bözenbach Lajos**, **Notter József**, **Szinder Andor**, **Schvarcz Károly**, **Holly Mihály**, **Wass István**, **Kópiez Imre**, **Molvay Kálmán**, **Welledics Lajos**, **Ganter Ferenc**, **Szabó Géza**, **Fábiáncsics Nándor**.

Városunk vízvezeteki ügyének rendezése céljából megkezdett előintézkedések egy lépéssel előrehaladtak annyiban, hogy a Tetye vízének egy nagy részét tulajdoni- s illetve szolgálmi jogon bíró malomtulajdonosokhoz a megváltás iránt kibocsátott felhívásra azok már átengedési nyilatkozatukat benyújtották. Ezen nyilatkozatok szerint hajlandóknak jelentkeztek: a pécsi püspöki uradalom 10.000 frtért, a káptalani uradalom (gépek nélkül) 18.000 frtért, és **Erreth Károly** 65.000 frtért végre **Mayer Nándor** 60.000 frtért malmaikat a velük járó jogokkal együtt a város birtoka és tulajdonába bocsátani. Csak a vízjogért

külön Mayer Nándor 18000 frtot és Erreth Károly 15000 frtot kérnek.

Ritka becsületességet tanusított a napokban bizonyos Szibner János baáni lakos, ki ifj. Engel Adolf pécsi borkereskedőnek nagyobb mennyiségű bort adván el, és szállítván be utóbbinak villányi pinczejébe, itt a nevezett borkereskedő megbízottja által azonnal kifizettetett. Szibner János csak otthon vette észre, hogy boraiért egy darab százzal kellett enél többet kapott. Szibner azonnal ezen ötletet illető összeget ajánlott levélben a nevezett kereskedőnek visszaküldötte.

Kilencz forint helyett egyet. Pozsonyban az ottani nagytözsdeben e napokban bejön egy német paraszt s körülbelül 10 frtért bevásárlást tesz, a vett áruk kifizetésére letesz egy darab új forintost és egy régit; midőn az eladó vevőt arra figyelmeztette hogy ez csak két forint, paraszttal meglepetve nagy képet csinált és azt állította, hogy az új bankót épen most egy ismeretlen urtól 9 frtért kapta, a ki, miután ő olvasni nem tud, egy épen arramend uri ember által felolvastatta, hogy az új jegyen belül a negyyszög kerületében fent és lent e szavak állanak „Nein Gulden.“ S csakugyan így van ez, az új jegyek német oldalán a vörös Serie alatt áll „Nein Gulden.“

Siketítő csók. Miután nálunk sincs hiány szerelmekben, szükségesnek tartjuk, miszerint a csók bizonyos nemének veszélyességére figyelmeztessük őket. Ugyanis Bécsben egy cinos fiatal leány egy orosznak pirulva elpanaszla, miszerint távolról megérkezett kedvese a viszontlátás örömeiben fülön eszkolta, mire rögtön siketiséget tapasztalt. A tanár konstataulta, hogy a fül gyulladóban van, ami csakis e csók által okozott rázkódtatásnak tulajdonítható. — Tehát szerelmek — óvatosan a csókkal.

A megyei és városi közigazgatási bizottság. ugy a keresk. és iparkamra üléséről szóló jelentéseket térszűke miatt a jövő számban fogjuk közölni.

Különlélek.

A férczművek ellen. Az izgalmas napi eseményekből vett tárgyak többnyire silány férczművek előadásának meggátolása tárgyában a belügyminiszter a következő körrendeletet bocsátotta ki a törvényhatóságokhoz: „A magyar színész egyesület központi igazgató tanácsa azon jelentése folytán, hogy némely vidéki színigazgatók egyes izgalmas napi eseményekből merített tárgyu silány férczműveket adtak elő, melyek a jó erkölcsöt megméltelyező tartalmuknál fogva szinpadra egyáltalában nem valók. Felhívom ennek folytán a törvényhatóságot, hogy tekintettel az 1848. évi XXXI. t. cz. 3. §-ára ily erkölcsrontó férczművek előadását gátolja meg.

Esztergomban decz. 8-án leplezték le a bazilikában Pázmány Péter szobrát. A műremek az ékesszólásu magyar főpapot, történelmünk e kimagasló alakját, bibornoki díszben, fején pápi quadratussal, baljában nyitott könyvvel, magasra felemelt into jobbájával azon helyzetben állítja elénk, a mint hitterítő beszédeinek egyikét tartja. A rendes életnagyságú sokkal talhaladó szobor szépsége, finomsága, élethűsége mindenkit elragad. Az emlékszóbor Della Vedova turini híres szobrász műve s megrendelőjének Simor bibornok hercegprimásnak több mint 25 ezer forintjába került.

A szobor feje fölött szintén karrarai márványból vésvé, Mária látható karján isteni kisedével, talapzatán pedig e felirat olvasható „D. O. M. Petri Cardinalis Pázmány immortali memoriae posuit Joannes Card. Simor 1882.

Lehetnek-e községi előjárók községi javadalmak bérllői. E kérdés Borsodmegye utolsó közgyűlésén merült fel, s a megye közönsége azon téves indokollással, hogy az 1871. XVIII. törvény nem rendelkezik világosan arról, hogy községi előjárók a

községi javakat bérbe ne vehessék, szabályrendeletet alkotott, melyben kimondotta, hogy ezen megye területén a községi előjáróságok tagjai saját községüknek semmi nemű vagyonát nem hasznóbérelhetik. Ezen határozata Borsodmegyének belügyminiszteri jóváhagyás alá terjesztvén, — a belügyminiszter, f. é. 61912. sz. alatt kelt rendeletével a vonatkozó határozatot hatályon kívül helyezte azon indokollással, hogy ezen kérdésben az idézett törvényben megvannak a megfelelő rendelkezések, mert a 76. § szerint az, a ki községi képviselő nem lehet, községi előjáróvá meg nem választathatik, a 36-ik § b) pontja, s a 42-ik § szerint pedig azok, kik a községi közjavadalmát bérlik, a községi képviselőnek sem virilis, sem választott tagjai nem lehetnek, így tehát annak szükségé, hogy ezen összefüggelenségi kérdés megyei szabályrendelettel rendezzessék, fenn nem forog.

A közmunka- és közlekedésügyi miniszter a következő rendeletet intézte az összes megyei magy. kir. államépítészeti hivatalokhoz:

Országuti ügyeink felkarolását kiváló gondjaim közé sorozván, a végből, hogy a törvényhatósági utügy állapotáról, viszonyairól és igényeiről folyton alapos és gyors tájékozással bírhassek; továbbá a végből, hogy a fontosabb teendőkre nézve fő-telügyeleti jogomnál fogva a törvényhatóságokat a maga idején megfelelő intézkedésekre sarkalhassem: felhívom a hivatalt, hogy mindazon fontosabb intézkedések és mozzanatokról, melyek a törvényhatósági utvonalak létesítése, fejlesztése és fenntartása, vagy a közmunka körül felmerültek, a törvényhatóság (közgyűlés, illetve közigazgatási bizottság) kebelében hozott határozat rövid jelzése mellett hozzáam azonnal jelentést tegyen, mely alkalommal egyúttal a hivatalnak a tárgyra vonatkozó véleményét, esetleg javaslatát is elvárom. Ez alkalommal nem mulaszthatom el a hivatalt, illetőleg a közigazgatási bizottságban részt vevő tisztviselőjét figyelmeztetni arra, hogy az 1876. évi VI. t. cz. értelmében az uti ügyekre is kijelölt feladatok megoldásánál köteleességszerűen közreműködjék; annál kellő, törvényben gyökerező befolyást és érvényt szerezni igyekezzék s különösen a 15., 16., 25., 26. és több §-ok értelmében működésnél az utügy érdekeit teljes hivatalos buzgalommal karolja fel, amennyiben pedig ily irányú törekvései és javaslatai kellő támogatásban nem részesülnek, a törvény 22. §-a értelmében biztosított felelősségi jogát multhatlanul gyakorolja.

Színház és művészet.

Hétfőn szinre került „Richelieu herceg vagy a 15 éves férj első párbaja“ című vígjáték, mely sem tárgyánál, sem célzatos dialógjainál fogva éppenséggel nem mondható erkölcsnemesítőnek s így csak örülnünk lehetett, hogy azt oly csekély számú közönség nézte meg. Az előadást nem mondhatjuk sikerültnek s különösen Gaál kisasz. maradt a czímzserében mindvégig hideg és monoton. Közönségünk ismeri e szerepet még Molnárné kitünő alakításából s így ez összehasonlításban rejlett is tartózkodó magatartása.

Kedden egy egyfelvonásos vígjáték „A Tigris“ mellett adatott „Tiz leány“ egy férj sem“, ismét a tavali „husz leány“ kiadásában. A vígjátékból csináltak bohózatot, mi a darabka értékét sehogysem emelte. Alkalmat veszünk e helyt azon kérdést közzéadni, miért kell Bokornak minden lében kanálnak lenni, azaz miért osztanak neki oly szerepeket, a melyek általa ugy alakja mint modoránál fogva élvezhetlenekké lesznek. A közönség s vele mi is nagyon elismerjük Bokor ur érdemeit ott, a hol vannak, de sehogysem tudjuk belátni, hogy ő játszik el oly szerepeket is, a me-

lyekre van a társulatban elég fiatal erő. — Az operette díszesen volt kiállítva s elég jól is ment össze. A magán részemből felémlyitjük első helyen Várai Mariskának egy rövidke dalát, melyet ép oly enyeglgó mimikával, mint játszi könnyűséggel s hangszínesséssel énekel el. A dalt ismételnie is kellett. Elénk kitüntetéssel fogadtattak még Peterdiné és Kissné énekrészei is. Pálfi Nina az egyszerű „tiroli kettős“ elég élvezhetően adta, s ha Kissné nem oly biztos kardalnoknó, aligha malheur nem esik. — A szavalatok rokonszenven fogadtattak, de mi hallgatunk róluk. — Számos község.

Szerdán Peterdi Sándor és Peterdi Georgina jutalmára adatott „Galatea“ dráma és „Szép Galatea“ operette s jutalmazottak bő alkalmat találtak, magukat s tehetségeket a legjobb oldalról bemutatni. Peterdi jó színész s mint drámai szerelmes a vidék elsők között áll s így ismételve csak azt kell hangoztatnunk, hogy nagyon kár volt őt oly feltűnően mellőzni. Mint Romeo igen szépen szavalt és játszott, miért is a közönség ismételve nyílt jelenetben tüntette ki. Az előadás sikerében — mi az ily elavult szerkezetű drámáknál nem csekély dolog, Morvai és Gaál Hermin kisasz. osztották, ki utóbbi nagyon is eltalálta szerepéhez való igaz hangot. — Eumelos mellékszerepében fellépett még valami novicius is elég zavarólag s azért egész komolysággal kermünk kell a rendezőseget, hogy az ily komoly darabokban még a mellékszerepeket is avatottabb kezekre bizza. — Peterdiné asszony mint szép Galatea a közönség részéről rokonszenven fogadtattott, gyönyörű csokorral lett kiténtetve. Szépen énekel s különösen a lant- és csókdallamokat adta precisióval s behelzögően. Számos község. Mint halljuk a Peterdi pár — meg-unva a szándékos mellőztetést — legközelebb elhagyandja szinpadunkat s máshol keres működési tért. Mi nem akarunk az igazgatóság belügyeibe avatkozni, de azt mégis szeretnők tudni, valjon hiszi-e a jelen állapotokat még soká fenntarthatóknak s ugyan nem emlékez-e már arra, mit ígért a közönségnek decz. 1-jére? E themával majd közelebb bővebben.

Csütörtökön jótékonycézélú előadás volt a helybeli akad. olvasókör javára, több akadémiai polgár közreműködése mellett. Előadott két rövid vígjáték: „Angolosan“ és „Kukli prédikációk.“ A ház — a karzat kivételével egészen megtelt s a válogatott közönség a correct előadáson igen jól mulatott. A műkedvelők közül felette ügyesen oldották meg szerepüket Perczel F., Joannovich, Rech Gy. és Várady F. urak. A színésznők közül közreműködtek Gaál Hermin, Arányiné és Bokorné

Irodalom.

„Magyar Czipészek Közlönye.“ Folyó évi október 15-ike óta Budapesten egy czipész-szaklap jelenik meg, mely az illetékes szakköröknek melegen ajánlható. Igen öröndetes, hogy az ország fővárosában egy közlöny jelenik meg, mely az újásokat és találmányokat Magyarország czipészeinek anyanyelvükön szóban és képen bemutatja. Mert a lap divatképpel és szabászati mintákkal jelenik meg, mialt minden vidéki czipész ama helyzetbe juthat, hogy a legújabb és legcélszerűbb párisi, londoni, bécsi czipődivatot megismerheti és ahhoz alkalmazkodhatik. A lap vezére ismeret fővárosi czipészek, mint Lorincz István, Lengyel L., Briefel J., Marton Lipót és Takács János. A beküldött 4-ik szám hazafias szellemben van szerkesztve s következő tartalom: A minta-melléklethez. — Elmelkedés a lipesei czipész-szakkörkezelte felett. — A láb különböző méreteinek viszonya. — A láb gipsbe való ontása. — Külföld. — Különlélek. — Kiállítások. — Bórarak. — Levélzserkény.

Előfizetési díj: egész évre 4 frt, negyedévre 1 frt. Az előfizetési díjak a „Magyar Czipészek Közlönye“ szerkesztőséghez Budapestre czimezendők.

Táborász és Parsch nemzeti zeneműkereskedésben megjelent: „Elegans csárdások“ (Szállodgól a fecske... Arra kérem a kapitány uramat... Gyöngyvirág a bokor alján... Harmat van a falevelelen...) Zongorára alkalmazta Ábrányi Kornél, Ara 1 frt.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru és érték-tőzsdén.*

Budapest, 1882. deczember 15-én.

Pénzbeli árf. o. é

1 Magyar aranyjárdék 6%	118	70
2 Magyar aranyjárdék 4%	85	35
3 Magyar papírjárdék 5%	84	50
4 Magyar vasuti kölesön	134	—
5 Magyar földtehermentesítési kötvény	98	—
6 Temes-bánati „	96	50
7 Erdélyi „	97	—
8 Magyar szőlődezsma váltásági „	97	—
9 Magy. nyeresemény sorsjegykölcsön	116	50
10 Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	108	75
11 Osztrák járdék papírban	76	30
12 „ „ ezüstben	77	10
13 „ „ aranyban	94	75
14 Osztrák-magyar bankköszvény.	825	—
15 Magyar hitelbank részvény.	278	—
16 Osztrák hitelintézet	290	20
17 Cs. és kir. arany	5	64
18 20 frankos arany (Napoleon'or)	9	47
19 Német birodalmi márka	58	45

* Távirati uton vettük.

Szerk.

Közlekedés.

A hajó menetendje.

Indulás:	Érkezés:
Mohácsról fölfelé	Fölfölről Mohácsra
2 ó. 30 d. u. mindennap.	7 ó. 45 p. este mindennap
3 órakor délután	4 óra 15 percz délután.
kedd és péntek kivételével.	hétfő és csütört. kivételév.
Mohácsról lefelé	Alulról Mohácsra
4 óra 15 percz délután.	12 óra 40 percz délután
étfő és csütört. kivételév.	kedd és péntek kivételév.

E rovatban minden szó beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdető félnek külön lakezímével is el vannak látva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal, Levélbeli tudakozásokra is pontosan válaszolunk ha a válasza szükséges póstabélyeg beküldetik.

Íróasztal használt, de még teljesen jó állapotban, eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Csurgói hegyben egy jó karban levő 1000 □ öles szőlő előnyös feltételek mellett eladó. Értésítést a kiadóhivatal ad.
Kerestetik 3 gyermek mellé egy magyar nyelvű, ki a gyermekerti tanfolyamot végezte. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy ház jó karban levő szőlővel a havi boldogasszony-hegy oldalán, jutányosan megszerezhető.

H I R D E T É S E K.

BUDAPEST-PÉCSI VASÚT.

HIRDETMÉNY.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, miszerint ideiglenesen a további intézkedésig e hó 15-től kezdve

Kelenföld-Üszög vonalon

a 311. és 312.

Uj-Dombóvár-Dombóvár vonalon

pedig ezekkel csatlakozásban levő 511, és 512. sz. vonatok forgalmát beszüntettük.

A 311. sz. indulása	Üszögről	6.43 este
a 312. „	Kelenföldről	9.48 „
az 511. „	Dombóvárról	10.06 „
az 512. „	Uj-Dombóvárról	5.11 reggel

Fentnevezett naptól kezdve a személy-, podgyász- és posta-forgalom a 301. és 302. számú vonatokkal fog közvetítettetni.

Budapest, 1882. deczember 12-én.

Az üzletigazgatóság.

Kepes Kálmán

Pécsett,

Széchenyi-tér, Zsolnay-féle házban, ajánlja délan ellátott, raktárát, melyben nagy választékban kaphatók mindentéle posztó-, selyem és gyapot-ruhakelmék Longschawl-ok és kendők; továbbá Rumburgi-, Hollandi- és Creász ezérna-vásznak, asztal neműek, canafasz és ágyterítők, valamint minden idényre mindennemű kész

női-köpenyek, bundák és otthonkák

*-9 (Jaquet.)

a legjutányosabb árákon.

Kaphatók mindenféle pokrócz és futószőnyegek is.

*) E rovat alatt megjelentekért a szerkesztőség felelőssége nem vállal.

Nyilttér. *)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik boldogult ferjem temetése alkalmával megjelenésükkel részvétüket nyilvánítani kegyesek voltak, — fogadják hálás köszönetemet.

Kelt Pécsett, 1882. évi deczember hó 10-én.

Özv. Berecz Károlyné
szül. Erdőssy Anna.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

Van szerencsém a közelgő ünnepek alkalmából gazdagon felszerelt

üveg- porcellán- s edény-raktáromra

a t. cz. közönség figyelmét felhívni.

Bor-, sör-, liqueur-servízek, virágvázák és virágédények, étkező-, thea-, kávé- s mokka-servízek, függő- és asztali-lámpák, tükrök és képek, villák, kések s tálcák s még számos más tárgyak ezen raktáromban a legnagyobb választékban s lehetőleg jutányos áron kaphatók. Számos megrendelésért esedezik

Spitzer L.

Ferenzielek utozája, Herman-féle ház, 8. sz.

Végkiárulás,

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy a raktáromban nagy választékban felhalmozott

női kalapokat, brocat-, plüche-, bársony- és atlasz-,
valamint mindennemű

b é l é s k e l m é k e t

Karácsonyi ajándékokra való

női és úri nyakkendőket, gallérokat, kezelőket, szalag-, csipke- és gombneműeket, berlini kendőket és kitűnő szabású pánczél-vállfüzőket

85 krajczártól felfelé;

női és úri glace és szarvasbőr keztyűket 80 krtól kezdve s másféle tárgyakat végkiárulásra bocsátottam.

Számos megrendelésért esedezik

Kaufmann Lajos.

Király-utca 13. sz. járásbírósi épület.

Karácsonyi és újévi ajándékok!

Krausz Sándor és Társa,

Pécselt, Király-utca 10. sz. a. a boltivköz mellett ajánlja dusan és ujonnan felszerelt raktárát,

kalap, cipző és uridivat cikkeket,

a legegánsabb alakban, a legjobb anyagból és a legnagyobb választékban lehető legolcsóbb áron

férfi-fehérmeműből

álló nagy raktárunkat

nyakkendőket és kezelőket, esernyőket,

gummiköpenyegeket és kamasokat.

Tisztelettel

Krausz Sándor s Társa.

Pécselt, Király-utca 10. sz. a. boltivköz mellett.

Megrendelések mérték után továbbá kijavítások úgy vidéki megrendelések is gyorsan teljesíttetnek.

KREINER és KRAUSZ

Pécselt, Király-utca 2. sz. a.

ajánlja dusan felszerelt raktárát

posztó, selyem, és gyanjuszövetkelméket,

valódi franczia ternok. női divatárunkat továbbá minden legújabb divatu díszítéseket plüschből, bársonyt és himzett munkákat továbbá minden e szakmához tartozó árukat.

Különösen figyelmzettjük t. cz. közönséget, vászon és asztalterítőkből álló nagy raktárunkra, a melyeket a legelső gyárakból mindig készletben tartjuk, mint valódi rumburgi vászont, lepedővászt, asztalkendők, és törülközők, schnürl és piqnet Barchont, szőnyegek és terítők továbbá mindentféle női- és férfilínkeket, founps. corsetteket, valamint mindentféle női- és férfi nyakkendők — mindent

a legolcsóbb áron

Mint hogy az idej már nagyon előrehaladt igen sok czikk, a mely különösen karácsonyi ajándékokra alkalmas, leszállított ár on kaphatók.

Tisztelettel

KREINER és KRAUSZ

Pécselt, Király-utca 2. sz. a.

Minták kívánatra ingyen küldetnek és vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesíttetnek.

665. sz.

b. v. 1882.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közönségre teszi, hogy a tettes pécsi kir. törvényszék 1649/p. 1882. számú végzése által Tóth Pál pécsi lakos végrehajtató javára, Kurc Béla, és neje ellen 130 frt tőke, ennek 1882. év márczius hó 1-ső napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 21 frt 55 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság felül foglalt és 1940 frt 40 krra becsült házi-butorok, gazdas. eszközök, ökör, tinó, tehén, kocsi, zongora, házi eszközök, ágyruhák, kép, tükör, óra, és kukoricából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 4436 p. 1882. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis a kékesdi pusztán alperesek lakásán leendő eszközzésére 1882-ik év decemb. hó 28-ik napjának délután 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak. Megjegyzetik e helyütt: miszerént felperesnek végrehajtási joga, a tettes pécsi kir. törvényszéknek f. évi 7032 sz. a. kelt végzése szerint Glass Hermann pécsi lakosra ruházott át, — s e szerint a fenti ingók annak javára lesznek elárverezendők.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Pécsváradon, 1882-ik évi decemb. hó 10-ik napján.

Gyimothy János,

kir. bírósági végrehajtó.

637. sz.

b. v. 1882.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közönségre teszi, hogy a tekint. pécsi kir. törvényszék 7802/p. 880. számú végzése által Pintér József pécsi lakos végrehajtató javára, Kurc Béla kékesdi lakos ellen 173 frt 53 kr. tőke, ennek 1880. év augusztus hó 9-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 52 frt 20 1/2 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt közzétett végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 2115 frtra becsült gazd. eszközök, ló, kocsi, szekér, ökör, tehén, szánkó, gabna, szalma, trágya, kukorica és burgonyából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 4241. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis a kékesdi pusztán alperes lakásán leendő eszközzésére 1882-ik év deczember hó 19-ik napjának délelőtt 1/2 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak megjegyzetik e helyütt: miszerint felperesnek végrehajtási joga időközben Fazekas János szolnoki lakosra ruházott át; s e szerint a fenti ingók annak javára lesznek elárverezendők.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Pécsváradon, 1882-ik évi deczember hó 10-ik napján.

Gyimothy János,

kir. bírósági végrehajtó.

FELHIVÁS.

A „pécsi köicsönös segélyző-egylet“ helybenhagyott alapszabályainak 6. és 36-ik §-ai értelmében 6-tól 6 évig tartó évtársulatokból alakulván, hogy a kitizött szép czéljának megfelelőleg szakadatlanul fennállhasson, minden év kezdetével új évtársulatoknak alakulása szükséges.

Mínt hogy azonban egy-egy évtársulat megalakulásához legalább 200 törzsbetét aláírása kívánatik, annál fogva a jövő évi társulat megalakulhatása végett a mai naptól kezdve az

**aláírási-iv a társulat helyiségeiben — Pécssett király-
vagy fő-utca 21. sz. alatt Blauhorn-féle házban —
nyitva álland.**

Mindazok tehát, kik az új társulatba belépni s az egylet közhasznu czélját hozzájárulásukkal támogatni szándékoznak, ezzel tisztelettel felhivatnak, miszerint folyó év december 28-áig a kijelelt helyen 1 részlet 1 frt beiratási-díj letétele mellett nekiknek sajátkezüleg s kötelezőleg leendő beírása végett a délelőtti hivatalos órákban megjelenni sziveskedjenek, a hol kívánatra az alapszabályok is megkaphatók.

A mint az alapszabályokban megkivánt 200 törzsbetét aláírva leendő, a t. cz. közönség a jövő évi új társulat megalakulásáról külön hirdetmény által fog értesitetni.

Azok, kik az alapszabályszerű heti betételeket egyszerre akarják befizetni, ezt az igazgató választmány 1872. évi december 10-én kelt határozata szerint az év elején az 1 frt beiratási-díj letétele mellett egy részlet után 130 frttal az egész társulati hat évre megtehetik, e mellett mindazon jogokban és kedvezményekben részesülnek, melyek az alapszabályok értelmében a társulati tagokat megilletik.

Ha tekintetbe vétetik, mikép az eddigi tapasztalat szerint egy részlet után a társulati évek letétele a tagok körülbelől 200 frt osztalékot kapnak, s a mellett, hogy 156 frt helyett csak 130 frt tőkét fizetnek be, mégis mintegy 70 frt kamat nyereményben részesitetnek; az előny mely az illetőkre, kik kész tőkével rendelkeznek, ezen módozatból hárul, bővebb magyarázatot nem szükséges.

Egyébként a számitás részletei iránt felvilágosítással kívánatra az igazgatóság készséggel szolgál.

Kelt Pécssett, 1882. évi november 13-án tartott igazgató tanácsi ülésből.

Sey László,

ig. elnök.

Női kalapok gyönyörű diszszel.

Valódi párizsi (Mieder) vállfüző.

Legdivatosabb karmantyu (Muffe).

80 kr.
egy pár.

Női elacé kesztyü 2 gombos
„ szarvasbőr kesztyü 2 gombos
„ sárga szarvasbőr kesztyü 2 gombos
Férfi elacé minden színü
„ szarvasbőr minden színü

80 kr.
egy pár.

Katona kesztyü kiváló minőségben.

Pollák Soma

király-utca a hattyu-épületben